

ASSOCIACIÓ ALBA

Seu social: Tàrrrega

Àmbit geogràfic: comarcal

Forma jurídica: associació declarada d'utilitat pública

357 persones treballadores

75 persones treballadores pertanyents a col·lectius en risc d'exclusió social

107 persones voluntàries

534 persones sòcies

Persones ateses

- 329 a serveis a la infància i la joventut
- 66 a serveis a la gent gran
- 177 a serveis a persones dependents o amb discapacitat
- 95 a serveis a persones amb problemàtica de salut mental
- 43 a serveis a d'altres col·lectius en situació d'exclusió social

<https://aalba.cat/ca/>

Breu història de l'organització

L'Associació Alba neix l'any 1975 d'una donació de la jove cambra a Mn. Josep Garriga per impulsar una iniciativa social. El naixement de l'entitat sorgeix a partir de la creació d'una aula d'educació especial per donar resposta a la necessitat un grup de famílies de persones amb discapacitat intel·lectual per l'educació dels seus fills.

Al llarg de més de 45 anys, Alba ha anat articulant els serveis i suports, segons les necessitats i demandes de les mateixes persones i les seves famílies, obrint l'entitat a les necessitats d'altres col·lectius de persones en risc exclusió social o amb problemàtica de salut mental sent un referent a la comarca.

El model organitzatiu d'Alba amb apoderament dels equips ha estat clau pel creixement i seguir donant resposta a nous reptes socials, amb una metodologia d'atenció centrada en la persona amb un model inclusiu i comunitari on és la persona qui defineix el seu projecte vital. El repte d'Alba és garantir els suports a les persones en tots els àmbits i en totes les etapes de la vida, garantint el dret a una plena ciutadania: dret a l'educació, al treball, a l'habitatge, a l'oci, a la salut.

Missió

L'Associació Alba és una entitat sense ànim de lucre situada a Tàrrrega (Lleida). La missió és acompanyar les persones amb discapacitat intel·lectual o amb trastorn mental perquè compleixin els seus desitjos i il·lusions. Per aquest motiu, ofereix suports, recursos i serveis de qualitat i, alhora, promou un territori inclusiu i compromès. Actualment, atén a 326 persones.

Descripció activitat

Àrea de Treball: comprèn el CET amb l'obrador El Rosal, neteja, bugaderia, jardineria i manipulats. Serveis tan dirigits a empreses com a particulars.

Àrea Alimentària: comprèn la Cuina de col·lectivitats, el Restaurant el Gat i càterings.

Àrea de Lleure: ofereix un model basat en la inclusió a la comunitat i la participació. Ofereix extraescolars i tallers, casalets, lleure inclusiu, activitats a la Casa de Colònies de la Vall de Boí, Club Alba i Club Social Airecel. – Gestionat per la Cooperativa Lleure Qualia

Àrea d'Habitatge: amb els serveis de Llar residència, Programa de Suport a la Llar (PSALL) i el Servei d'Atenció Domiciliària i Lloguer Social.

Àrea Educativa Terapèutica: comprèn el CDIAP, Escola Alba i Centre Ocupacional.

Àrea de formació i inserció: desenvolupa serveis com Punt Formador Incorpora, Programa Incorpora, formació interna i externa. Inclou el Centre de Recursos Europeus, voluntariat i el servei de Prelaboral.

Àrea de Salut: realitza seguiments i programes de salut a les persones.

Organització Centrada en la Persona, l'Àrea de Persones i Famílies

capacita a les persones per la defensa dels seus drets i la participació en els òrgans de l'entitat.

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA

Canvi de rumb: apropant els serveis a les persones

Breu descripció

Des de ja fa un temps, l'Associació Alba treballa, com es contempla en un dels seus cinc eixos del marc estratègic, per un territori compromès, on, dins aquest eix, es troba l'objectiu de presència al territori.

En aquest sentit, es treballa i aposta per atansar els serveis a les persones i abans de 2020 ja s'havien començat a fer passos, com els Serveis de suport a la llar en el domicili, l'obertura d'una antena del CDIAP de Tàrraga a la població d'Agramunt, etc. I s'estava treballant en tres centres en cessió o propietat a causa d'oportunitats sorgides.

L'estat d'alarma va deixar d'un dia per l'altre les persones més lluny dels serveis i del contacte social del qual mai ningú s'hauria pogut imaginar, i això va anar greument en detriment de la qualitat de vida i del benestar d'aquestes.

Per aquest motiu, l'objectiu es va considerar prioritari i la COVID-19 va ser el catalitzador per accelerar al procés, iniciant activitat el mes de juny amb les persones i els grups bombolla en els tres centres en els quals tenia accés: un a la població de Guissona, un a Agramunt i un a Verdú, a més dels dos centres ja en funcionament a Tàrraga i Cervera, garantint la seguretat a través de grups bombolla i adaptant cada centre en dos vessants, l'entorn de les persones i el territori i les seves voluntats quant a especialització de cadascun d'aquests.

Cadascun dels centres de recursos té assignat un equip professional acompanyat des de l'àrea educativa terapèutica i l'àrea de serveis comuns per al treball de la seva plena autonomia, responent a les necessitats de les persones i de les treballadores de cadascun.

Ara mateix els centres estan funcionant en grup bombolla, però es preveu que amb el retorn a la normalitat això pugui variar, sent les mateixes persones i les seves famílies les que decideixin, en funció del seu entorn i de les activitats ofertes en cadascun dels centres, quins recursos i en quins moments volen utilitzar.

Aportació de valor de la iniciativa

L'aportació del valor del projecte al territori es divideix en tres grans aspectes:

- Apropar els serveis al territori i entorn de les persones ateses en els serveis, per evitar desplaçaments diaris i estalviar serveis complementaris. Les persones de les poblacions van a peu al centre, molts de forma autònoma, i conviuen amb els seus conciutadans en activitats desenvolupades.
- Especialització segons les preferències i capacitats de les persones: n'hi ha a les quals els hi agrada l'art, altres la fusteria, altres l'hi agrada més la part laboral i persones que requereixen espais tranquils per al seu benestar.

- Inclusió a la comunitat: s'ha fet palès d'una forma notable el treball amb les administracions locals i entitats de les poblacions, realitzant activitats conjuntes, utilitzant els recursos de la comunitat i establint convenis de col·laboració, els quals, en augmentar-se les localitats amb centres, han crescut de manera exponencial.

Principals objectius assolits

El principal objectiu assolit i el més important és que, arran i malgrat que la pandèmia i l'estat d'alarma s'ha garantit, i fins i tot es veu millora, en la qualitat dels serveis d'atenció a les persones i ha ajudat a l'assoliment de molts dels objectius presents en el marc estratègic de l'entitat:

Benestar de les persones:

- Inclusió a la comunitat, sent present en altres territoris diferents de les capitals de comarca.
- Salut i qualitat de vida, apropament de serveis a les persones, augmentant-ne l'autonomia i benestar.

Territori compromès:

- Establiment d'aliances i col·laboracions amb entitats del territori.
- Augmentar la presència de l'entitat i dels serveis d'atenció a les persones al territori.

Innovació i millora continua:

- Implantant el model d'organització basat en l'autogestió dels equips als diferents centres o punts de recursos.

Economia social:

- Treballar per a oferir centres de recursos oberts a la ciutadania i per obtenir la inclusió.

L'Ètica d'Alba:

- El compromís amb les persones quant a fer els serveis més adaptats i accessibles a les seves voluntats i necessitats.
- La participació, ja que cadascun dels centres, al ser en format de grups més reduïts, pot fomentar de manera més notable un projecte on tothom se senti identificat i participi.

Principals resultats obtinguts

Quantitatius:

- Augment de centres i espais d'atenció a les persones -de 2 a 5 centres en un sol any-.
- Nombre de col·laboracions amb entitats i administracions públiques del territori -5 convenis de col·laboració amb entitats-.
- Administracions del territori -augment de la partida de col·laboració dels ajuntaments implicats en el projecte i visites.
- Nombre de persones ateses a cadascun dels centres:
 - Agramunt- 20 persones ateses
 - Verdú - 40 persones ateses
 - Tàrraga- 59 persones ateses
 - Cervera -14 persones ateses
 - Guissona - 6 persones ateses

Qualitatius:

- Augment de l'autonomia i el benestar de les persones, ja sigui per l'oferta dels serveis en el seu entorn més proper, com de la realització d'aquelles activitats i accions que despertin més preferència.
- El sentiment de pertinença i inclusió a la comunitat, a través de participar en activitats a la comunitat, així com en l'organització d'activitats pròpies obertes a la ciutadania i establir contacte amb l'entorn més proper.
- L'augment de la motivació i l'autogestió dels equips, creant espais que tant les persones ateses com professionals se senten pròpies i, per tant, se'n consideren responsables dels seus usos i manteniment, afavorint l'aprofitament dels immobles cedits o adquirits.

Abast de l'experiència

L'abast de l'experiència fa que es pugui definir en molts nivells.

El projecte dona màxima cobertura territorial a les comarques on Alba n'és una de les principals entitats de referència.

Aquestes s'inicien com a centres de recursos per a persones de centre ocupacional i alumnat de l'Escola Alba, però l'abast es pot ampliar utilitzant altres serveis socials o serveis complementaris que, a través dels punts de servei en les diferents poblacions, es poden oferir de forma més propera a les persones, parlem de serveis d'ajuts o suport a domicili, serveis de menjar porta a porta o altres serveis complementaris, serveis d'acompanyaments i altres recursos tant d'altres entitats o administracions públiques del territori que l'entitat pot utilitzar, així com serveis oferts dels d'aquesta que poden tenir altres beneficiaris dels territoris on és present.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 21

Membres equips directius: 10

Sòcies: 60

Ateses: 132

Voluntàries: 2

Altres: 60 (Famílies)

Principals factors clau d'èxit

Els factors claus per garantir la continuïtat, consolidació i implantació del projecte són:

- Les persones, ja que això ha significat canvis importants en el seu tarannà de servei i la seva organització dels aspectes més bàsics. La seva bona predisposició i disposició ha sigut el factor més important per l'èxit del projecte.
- Els professionals, claus per al funcionament i la consolidació dels projectes.

- Els tècnics i referents de les diferents d'àrees, per poder treballar les demandes i necessitats sorgides de les persones i poder donar recursos als professionals d'atenció directa i facilitadors per dur-los a terme.
- Els equips de serveis comuns, per la gestió i la realització dels projectes i accions d'adaptació necessaris, alguns encara en procés, de tots els espais per donar la resposta necessària per a cada centre de recursos en concret.
- Les famílies, igual que les persones, han hagut d'adaptar-se tant a la nova normalitat que ha portat de moment la pandèmia, així com a les noves propostes sorgides de l'entitat.

La presència al territori, a més de poder iniciar l'apropament dels serveis a les persones, pretén poder potenciar altres àrees de l'entitat donant la visió general de Grup.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa

- Repte de flexibilització i adaptació dels serveis socials a les demandes de les entitats, que són qui treballen en el dia a dia amb les persones i coneixen les seves necessitats, voluntats i desitjos. La COVID-19 ha permès obrir la visió de l'administració i permetre excepcions a l'hora de prestar els serveis, però la normativa encara encotilla i dificulta la implantació del model d'atenció a les persones que es defensa des de l'entitat.
- L'adaptació mínima dels espais per poder començar a donar serveis en temps molt ajustats i ràpids, que fa que en els centres encara s'hagin de gestionar periòdicament accions per poder tenir-ho tot adaptat a les necessitats de les persones beneficiàries.
- El canvi i l'assumpció de responsabilitat dels equips d'atenció directa, que s'han vist afectats per haver de treballar en equip per tirar endavant un projecte fora del centre ocupacional habitual i adaptar-se a les noves realitats per poder donar resposta a les persones.

Elements innovadors que aporta l'experiència

El projecte és innovador perquè intenta flexibilitzar, dins del marc normatiu actual i la cartera de serveis socials fins que aquesta no s'actualitzi, els serveis socials especialitzats, apropant-los més i adaptant-los de forma individual a les necessitats, voluntats i l'entorn social i territorial de cadascuna de les persones.

El treball per apropar els serveis a les persones, establint centres de recursos que no siguin exclusivament registrats com a centres d'atenció diürna, sinó que puguin acollir altres activitats i usos i puguin integrar-se en la vida del dia a dia de la comunitat més propera, permetent no encapsar un centre amb un recurs en concret sinó en un punt de servei i trobada de diferents entitats, persones i activitats segons les demandes, tant de les persones de la pròpia entitat com de la resta de ciutadania i entitats de l'entorn, per esdevenir un territori inclusiu i treballar per la plena inclusió de les persones més vulnerables.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat

El projecte té un alt grau de transferència i replicabilitat en dos aspectes:

A nivell de la mateixa organització:

En el tema d'optimitzar l'experiència, no només apropant els serveis d'atenció diürna, sinó extrapolant-ho a les diferents àrees de l'entitat, ja que la presència al territori, a més de poder iniciar l'apropament dels serveis a les persones, pretén poder potenciar altres àrees de l'entitat donant la visió general de totes les àrees d'actuació del Grup Alba a través dels centres:

- Àrea de formació i inserció, creant nous espais de formació més propers al territori.
- De treball, creant oportunitats laborals per a les persones en risc d'exclusió al territori, així com la captació de clients.
- D'habitatge, tant a través de suport a la llar com de la creació de programes de RESPIR al centre d'Agramunt, adaptat per poder acollir aquest tipus de servei.
- De lleure, amb coordinació amb Lleure Qualia, per crear oportunitats de lleure inclusiu a través de coneixement d'entitats i associacionisme dels territoris.

A nivell d'altres territoris de Catalunya, on hi ha moltes zones rurals on les persones més vulnerables no tenen fàcil accés als diferents serveis entesos com els que hi ha a la cartera de serveis socials, bàsicament per l'encotillament i la normativa que cal complir, però sí que hi ha les necessitats de persones que requereixen acompanyament i serveis d'atenció directa, promocionant tant els centres de recursos, oberts i integrats a la comunitat, com altres figures d'assistència personal i treball en l'entorn de la persona, evitant també així, el despoblament d'aquestes zones mitjançant l'augment de suport de l'entorn i la creació d'ocupació.